

гато надникнете въ всички тѣзи „житиета“ вие виждате, че тѣ сж достойни само за гениалнитѣ филологически изслѣдвания на патриоти-филолози, безъ да иматъ друго колко-годѣ човѣшко значение. Тѣхното литературно значение е равно на нула.—Науката обаче, която създадоха монастиритѣ, остава въ фантазията на нашитѣ историци Отъ послѣднитѣ ще очакваме да я напишатъ отъ тѣй нататкъ, безъ да я търсятъ въ миналото, кждѣто нийдѣ нѣма да я намѣрятъ.

Само нѣкждѣ изъ 17. или 18. вѣкъ се забѣлѣжватъ искритѣ отъ литературна имитация, която за жалость, поради критическитѣ обстоятелства, неможеше да има много широко разпространение, нито влияние. Това бѣха тѣй нареченитѣ дамаскини, литературнитѣ свойщини на които все пакъ сж достойни за сериозното внимание на рутинеритѣ-историци, които иматъ школни прѣдставления по всички въпроси на науката.

Ала подъ силното влияние на западнитѣ учения и революциони политически движения, идеитѣ, които се носѣха съ врѣмето и съ интереситѣ на новитѣ обществени класи въ България, скоро прѣлитаха въ съзнанието на по-развитата и възприемчива часть на малолѣтната интелигенция. Отецъ Паисий написа своята Славянобългарска история въ втората половина на 18. столѣтие (1762.), врѣме което тъкмо отговаря на нервнитѣ обществени движения въ Италия, Англия и особено въ Франция, която прѣзъ цѣлия 18. и първитѣ десетилѣтия на 19. вѣкъ стоѣше на първо мѣсто. Въ края на 18. столѣтие всички културни народи се бѣха разшавали; капиталистическата буржуазия, която прѣживѣ единъ дълъгъ периодъ на организация и възпитание, седигаше като единъ човѣкъ, написа единството на нацията, както се открояваше въ въображението ѣ върху своитѣ политически скрижали за лозунгъ по-свѣтъ отъ името на бога — тѣй като тя бѣше тогава безвѣрна! — и провъзгласи равенството, свободата и братството между